

שופתי ה' ^{גליץ}

מטרתנו: להאיר עיני מבקשי ה', לסייע ליבנם בעסקי פנימויות תורת החסידות
במושגת רבינו הבעל שם טוב והלמידיו הקדושים
ולדעת את המעשה אשר יעשו לקיים מצוות ה' באופן הראוי ובכוונה נכונה

חן החסידות

ביאור מאמר אחד מספרי חסידות
עם הקדמות וכללים מספרי שפתי חן, וביאור משולב

ספר השבע:

אור הגנוז (מהר"ל מאניפולי, ד"ה ג'ל לפרש המאמר)

הקדמות וכללים

בהרחבה לכל אחד כדי חיותם, וזהו הגורם של
כל הצרות רחמנא ליצלן.^(א)

(ד) חכמה ובינה: ספירות חכמה ובינה הם גם
כן בחינת משפיע ומקבל, דכר ונוקבא, אבל
לעולם הם דבוקים זה בזה ואין ביניהם פירוד
כלל בשום זמן, ועל כן הם נקראים תרין רעין
דלא מתפרשין [-שני ידיים שאינם מתפרדים
זה מזה], ועל כן אין עיקר עבודתנו לעשות
יחוד בחכמה ובינה, רק בתפארת ומלכות.^(ב)

(ה) זעיר אנפין: ספירת תפארת הכולל בתוכו ששה
קצוות חג"ת נה"י, מיתוסף עליו עוד שלש
ראשונות (חב"ד), ונעשה קומה שלימה בפני
עצמה של עשר ספירות, ונקרא זעיר אנפין,
ונקרא גם כן אדם העליון, כי האדם התחתון
מצוייר גם כן על פי העשר ספירות העליונות
דוגמת אדם העליון, ועל כן כל מעשי בני אדם
למטה גורמים השפעה למעלה באדם העליון
כביכול.^(ג)

(ו) יסוד דאמא: ספירת תפארת נשלמת לעשר
ספירות על ידי הספירות שלמעלה ממנו שהם
חכמה ובינה, שהם דוגמת האב והאם שמגדלין
את הבן וממשיכין לו מוחין ושכל, כמו כן חכמה
ובינה ממשיכין אורות ומוחין להתפארת, אבל
האורות והמוחין הללו מקבלים מקודם לבוש
מן הנצח הוד יסוד של החכמה ובינה, וביחד
עם הלבוש הזה נכנסים בתוך התפארת, והנה
יסוד דבינה נכנס בקו האמצעי של התפארת
ומסתיים באמצעו במקום הלב, ועל כן עד שם
האורות והמוחין מכוסים בלבוש יסוד דבינה,
אבל משם ולמטה מתגלים ומתרכים האורות
בתוך התפארת בלי לבוש.^(ד)

(א) עשר ספירות: השי"ת ברא עשר ספירות
קדושות להנהיג בהם את העולם, שהם: כתר
חכמה בינה, חסד גבורה תפארת, נצח הוד
יסוד מלכות.^(א) והם מתחלקים לארבעה, כנגד
ארבע אותיות שם הוי"ה, כזה: חכמה [אות י'],
בינה [אות ה'], תפארת [אות ו'], ומלכות [אות
ה'].^(ב) אבל עיקר הנהגת העולם הזה הוא על
ידי ספירת תפארת [הכולל ששה קצוות חג"ת
נה"י] ומלכות, הנקראים קוב"ה ושכינתיה,
'תפארת' הוא המשפיע, וה'מלכות' מקבלת
השפע, והיא מחלקת השפע לכל הנבראים די
חיותם.^(ג)

(ב) מילואי הוי"ה: כל אות מארבע אותיות שם
הוי"ה, כולל בתוכו שם הוי"ה שלם, ועל כן יש
בשם הוי"ה הקדוש ארבעה אופנים למלאות
אותו, כדלהלן: [א] במילוי יודין (כזה: יוד וי וי וי)
גימטריא ע"ב, ומאיר בחכמה. [ב] במילוי יודין
ואלפין (כזה: יוד וי ואו ה) גימטריא ס"ג, ומאיר
בבינה. [ג] במילוי אלפין (כזה: יוד וי ואו הא) גימטריא
מ"ה, ומאיר בתפארת. [ד] במילוי ההין (כזה: יוד הה
והה) גימטריא ב"ן, ומאיר במלכות.^(ד)

(ג) קוב"ה ושכינתיה: עיקר עבודתנו בעולם הזה
הוא, לעורר במעשינו הטובים יחוד תפארת
ומלכות [הנקראים גם כן זעיר אנפין ונוקביה],
כמו שאומרים קודם כל מצוה לשם יחוד קוב"ה
(תפארת) ושכינתיה (מלכות), דכשיש יחוד למעלה
בקוב"ה ושכינתיה, אז השפע יורד ושופע מאין
סוף ברוך הוא דרך כל הספירות, ומגיע לכל
נברא ונברא די חיותו, אבל כשידינו רפויים
מן העבודה, אז יש חס ושלום פירוד בתפארת
ומלכות, ונפסק השפע חלילה ואינו מגיע שפע

חן המקור

א. מבואר בשפתי חן הכללי הקדמה א, ובהקדמה ב, ובהקדמה ה. ב. מבואר בשפתי חן הכללי הקדמה ח. ג. מבואר
בשפתי חן הכללי הקדמה ז, ושם בהקדמה כו. ד. מבואר בשפתי חן הכללי הקדמה כג. ה. מבואר בשפתי חן הכללי
הקדמה ז, ושם בהקדמה טו, ובהקדמה כו. ו. מבואר בשפתי חן הכללי הקדמה ח עמ' קנז-קנח, ושם באות יב. ז.
מבואר בשפתי חן הכללי הקדמה ז עמ' קכט באות יט, וע"ע בהקדמה כו עמ' תפה ושם באות ג. ח. יסוד נפוץ בדברי
האריז"ל לדוגמא ראה בע"ח שכ"א פ"ג מ"ת, ועוד הרבה.

חן השבוע

מאמר התבוננות בענין הפרשה והזמן

ימי ניסן החביבים

בשעה טובה נפתח השער הגדול, והננו נכנסים אל
תקופה חדשה ונעימה של חודש ניסן, החודש שצירופה
נרמז בפסוק יִשְׁמְחוּ הַשָּׁמַיִם וְתִגַּל הָאָרֶץ, שיש בה
שמחת עליונים ותחתונים כפשוטו מרוממות וקדושת
הזמן, ביום הזה נברא העולם מחדש והוקם המשכן
והתחיל השראת שכינתו יתברך בעולם הזה, ביום הזה
התחיל מחדש הקרבות בבית המקדש, כי עד עכשיו
קנו את הקרבות ממעות 'מחצית השקל' של אשתקד,
וביום הזה התחילו להביא ממעות החדשות, בקיצור
היום מתחיל עולם חדש!!! כל הפראבלעמען הישנים
חלפו ואזלו ומעתה מתחיל א נייע לעכטיגע וועלט
(כאשר כבר הארכנו בגליץ שבוע העבר).

מנהג ישראל קדמון לקרוא ב"ב ימים הראשונים
של חודש ניסן את פרשת הנשיא, כי בעת חנוכת המשכן
בראש חודש ניסן, התנדב נחשון בן עמינדב נשיא שבט
יהודה להביא קרבן מיוחד לרגל חנוכת המשכן, וביום
שלאחריו התנדב נשיא שבט יששכר לחגוג את חנוכת
המשכן, וככה שאר הנשיאים במשך י"ב ימים, נשיא
אחד ליום, ומן השמים היתה נסיבה שכל הנשיאים
הקריבו ממש אותו הקרבן במדה ובמספר, הגם שכל
אחד היה לו לעצמו כוונות מיוחדות על כל מספר
ומספר של הקרבן, כמבואר במדרש רבה.

ויש להתבונן הישיכות של קריאת קרבנות
הנשיאים, אל הימים הקדושים של פסח הבאים
לקראתנו לשלום.

דהנה פרשתן מתחיל בהקדמה כללית וַיִּקְרָא אֶל
מֹשֶׁה, שהשי"ת קרא למשה רבינו ואמר לו שרוצה
לדבר עמו, וכבר ביאר רש"י ז"ל למה הוצרך ההקדמה
הזאת, כי ענין 'הכנה' הוא לשון חיבה, להורות שהענין
בא בישוב הדעת ובקדושה, לא בבהלה ובאקראי
המורה על סטרא אחרא וטומאה רח"ל. ובספר פנים
יפות הסביר עוד, כי על ידי ההכנה עושה כלי שיוכל
לקבל אור התורה והמצות, ומטעם זה אמרו חכמינו
ז"ל (ביצה טז) 'הנותן מתנה לחבירו צריך להודיעו',
וכן אמרו במשנה (אבות פ"ג מ"ד) 'חביבין ישראל שניתן
להם כלי חמדה [זה התורה], חבה יתירה נודעת להם
שניתן להם כלי חמדה, הדיינו שעל ידי שמודיע
להם בתחילה מתעורר חיבה יתירה שיוכלו לקבל את
המתנה, וזהו שאמרו (אבות פ"ב מ"ב) התקן עצמך ללמוד
תורה שאינה ירושה לך, כי אף שקבלו אבותינו את
התורה על ידי הכנתם, לא די לנו בזה, וכל אדם צריך

הַשֶּׁבֶת לְדִרְתָּם בְּרִית עוֹלָם, שֶׁדָּרְשׁוּ עַל זֶה בְּזוּהַר הַקְּדוּשׁ לְדִירְתָּם, שֶׁהִשְׁבַּת הוּא כְּמוֹ דִירָה נָאָה וּמְהוּדָר מְרַחֵב דַּעְתּוֹ וְלִבּוֹ שֶׁל אָדָם, וְגַם דִּרְשׁוּ נוֹטְרִיקוֹן דּוֹר תָּם, וְהַכּוֹנֵה, שֶׁנִּעְמֵיק לְהַרְגִישׁ מִתִּיקוֹת הַשֶּׁבֶת כֵּן יוֹתֵר נִרְגִישׁ מִתִּיקוֹת כָּל הַתּוֹרָה, וְנִשְׁתַּקֵּק יוֹתֵר לְקִיּוּמָהּ, וּמִזֶּה יִהְיֶה לָן יוֹתֵר תְּבִלִין נֶגַד כָּל סוּגֵי תַחבּוּלוֹת הַיֵּצֵר הָרַע, וְאִזּוֹ קִיּוּם שִׁיחִיה 'דוֹר תָּם', שְׁלִימוֹת־דִּיגֵעַ עֲרִילִיכֵעַ אִידֵן, כֵּן יַעֲזוֹר ה'.

וכֵּדָא לְהַסְמִיךְ לָזֶה, שֶׁבִּשְׁנֵים קְדֻמוֹנִית הִיוּ הַמְדִינּוֹת רַחוּקוֹת זֶה מִזֶּה, וְכָל עֵיר וְעֵיר הִיְתָה לְעַצְמָהּ, וְכַמְעַט לֹא הִיָּה בְּמִצְיָאוֹת לִסְעַ מִקְצֵה הָעוֹלָם וְעַד קִצְהוֹ. לָכֵן הִיָּה בְּכָל מְקוֹם רַק הַיֵּצֵר הָרַע־לַעַל שֶׁל מְקוֹמוֹ וְעֵירוֹ, כִּי דִרְכֵי הַחַיִּים מִשְׁתַּנִּים בְּכָל מְקוֹם כְּפִי טְבֵעָה וְאִנְשֵׁיהּ, יֵשׁ אֶרֶץ שֶׁמִּגְדַּלְתָּ חֲלָשִׁים וְכו', וּמִמִּילָא גַם תַּחבּוּלוֹת הַיֵּצֵר שׁוֹנֵה בְּכָל מְקוֹם כְּפִי הַמִּצְיָאוֹת שֶׁל אוֹתָהּ הַמְקוֹם, וְנִתֵּן ה' בְּדַעַת הַצְּדִיקִים מְאוּרֵי יִשְׂרָאֵל שֶׁבְּכָל עֵיר וְעֵיר לְחַדֵּשׁ חִידוּשֵׁי תּוֹרָה בְּאִפְסוֹן שְׂדֵרֵי תּוֹרָתָם יִהְיֶה תְּבִלִין וְכֵלֵי זִיָּין נֶגַד תַּחבּוּלֵי וּפִיתוּי הַיֵּצֵר שְׂבָאוֹתוֹ הַמְקוֹם, [וְלִכֵּן גַם לֹא הִיוּ לְאִנְשֵׁים הַרְבֵּה סִפְרִים וְלֹא הִיָּה נֶצְרֵךְ לָהֶם] כִּי הִיָּה דִי בְּתוֹרַת חֲכָמֵי אוֹתָהּ הָעֵיר לְקַבֵּל הַכֵּלֵי זִיָּין הַנֶּצְרֵךְ לָהֶם.

מִה שָׂאִין כֵּן כְּהִיּוֹם שֶׁנִּתְקַטְּן הָעוֹלָם, וְאִנְשֵׁים נּוֹסְעִים מְעִיר לְעִיר (זֶה הִיָּה בַּעַת שֶׁנִּתְחַדֵּשׁ הַמִּצְוָה שֶׁל 'מִסִּילוֹת הַבְּחַל' לִסְעַ בְּמַהֲרֵי מְעִיר לְעִיר), וְהַאֲנָשִׁים הַנּוֹסְעִים מִבִּיָּאִים עִמָּם אֶת הַמַּחְלוֹת מְעִיר לְעִיר ה' יִשְׁמְרֵנוּ, וְזֶה גּוֹרֵם שֶׁגַם הָעֵיפּוֹשׁ שֶׁל תַּחבּוּלֵי הַיֵּצֵר שֶׁבְּכָל עֵיר פְּרִטֵי מִתְפַּשֵּׁט בְּכָל הָעוֹלָם כּוֹלֵו, וְלִכֵּן לֹא דִי לְלַמּוֹד בְּאֵלּוֹ הַסִּפְרִים שֶׁל גְּדוּלֵי עֵירוֹ בְּלִבָּד, כִּי אִין אִתָּהּ יוֹדֵעַ אִיזֵה עֵיפּוֹשׁ רַע יִגִּיעַ לָךְ מִתַּחבּוּלָה שֶׁל יֵצֵר מְעִיר אַחֲרַת בְּקִצְהָ אַחֲרֵי שֶׁל הָעוֹלָם, שֶׁהַתְּבִלִין שֶׁלָּהּ נִמְצָא בְּסִפְרֵי הַחֲכָמִים שֶׁל אוֹתָהּ הָעֵיר, וְלִכֵּן אִזֵּר עוֹז הַגָּאוֹן הַנִּפְלָא בְּעַל שְׂדֵי חֲמֵד זֶלֶה"ה לְעֵשׂוֹת לִיקוּט גְּדוֹל מִסִּפְרֵי כָּל הַגָּאוֹנִים וְחֲכָמִים מְכָל קְצוּוֹי הָעוֹלָם, כְּכִדֵי שִׁיחִיה בְּהִישָׁג הַיָּד שֶׁל כָּל אֶחָד וְאֶחָד הַתְּבִלִין שֶׁל כָּל חֲכָמֵי הַדּוֹר שֶׁבְּכָל הָעוֹלָם כּוֹלֵו.

עַל כָּל אוֹמְרָה וְלִשׁוֹן, וְלֹא רִצּוֹ לְקַבֵּלָהּ, כְּמוֹ שְׂאִיתָא בְּגִמְרָא (עֲבוּדָה זֶה בֵּן), כִּי לֹא נִתְּנוּ לָב לְדַעַת וְלַחֲבִין עֲרִכָה, אִשְׁרֵי יִקְרָה הִיא מִפְּנֵינִים, וְכָל מְטַעְמֵי וּמְעִרֵי עוֹלָם לֹא יִשׁוּוּ בָהּ, וְאִילוֹ הִיוּ מְכִירִים וְיוֹדְעִים מִתִּיקוֹתָהּ בּוֹדָאֵי הִיוּ גַם הֵמָּה מְרוֹצִים לְקַבֵּלָהּ.

וְכִיּוֹן שֶׁהִשְׁיִית רִצָּה שֶׁבִּנְיָן יִשְׂרָאֵל יִקְבְּלוּ אוֹתָהּ, מִה עֵשָׂה מְלַכְנוּ וּבוֹרְאָנוּ בְּרוּךְ הוּא וּבְרוּךְ שְׁמוֹ הַחֲפֵץ בְּתַקְנֵיתֵנוּ שִׁיחִיה לָנוּ הַזְּכִיָּה לְקַבֵּל הַתּוֹרָה וְלִקְיָמָה לְמַעַן תִּקְנֵיתֵנוּ וְטוֹבְתֵינוּ, וּמִשְׁתַּוָּקֵךְ לְגְדוּלְתֵנוּ וְלַמּוֹכְתֵנוּ הַנִּפְלָאָה שִׁיגִיעַ לָנוּ עַל יְדֵי שְׁמִירַת הַתּוֹרָה וְהַמִּצְוֹת, וְגַם לְמַעַן הַקִּים אֶת דְּבָרֵי הַטּוֹב אִשְׁרֵי נִשְׁבַּע לְאַבְרָהָם שֶׁהָרִי מֵאֵהָבֵת הָאֲבוֹת הַקְּדוּשִׁים 'אַבְרָהָם יִצְחָק וְיַעֲקֹב', הַבְּטִיחַ לָהֶם לִיתֵן אֶת הַתּוֹרָה הַקְּדוּשָׁה וְהַחֲבִיבָה לְבִנֵי בְּנֵיהֶם, לָכֵן תַּפֵּס וְלִקַּח מִצְוֹת הַשֶּׁבֶת שֶׁהוּא אֶחָד מִכָּל מִצְוֹת הַתּוֹרָה, וְנִתֵּן לָנוּ בְּחַסֵּם, הִיָּינוּ בְּלִי שֶׁנִּעֲשֶׂה אִיזֵה אִיתְעוּרָתָא לָזֶה, וְצוּנְנוּ עֲלֵינוּ בְּהִיּוֹתֵם בְּמִדְבַר מְרָה, עוֹד קוֹרֵם בּוֹאֵו לְהַר סִינִי כְּדִי שֶׁנִּרְגִישׁ מִתִּיקוֹתָהּ, וְאִזּוֹ נִרְצָה לְקַבֵּלָהּ.

וְאִם יִטְעוֹן הַמְּקַטְּרָג, לְמַה לֹא עֵשָׂה כֵּן לְכָל גּוֹי, לִיתֵן לָהֶם טַעֲמֵיהֶם כִּזֶּה מִצְוֹת הַשֶּׁבֶת, לָכֵן אִמְרוּ שְׂאִנְהֵנוּ וְכִינְנוּ לֹוּ הַמִּצְוָה, כִּי הַמְּשַׁלֵּל אֵל הַמְּשַׁלֵּל שֶׁל הַרּוּפָא הֵנָּה לֹא הִיָּה לְהַרּוּפָא שׁוּם סִיבָה הַנְּמַשֵּׁל דּוֹמָה לְגַמְרֵי אֵל הַמְּשַׁלֵּל דְּלַעֲלֵל, כִּי הַמְּשַׁלֵּל שֶׁל הַרּוּפָא הֵנָּה לֹא הִיָּה לְהַרּוּפָא שׁוּם סִיבָה אִיזֵה אִישׁ לִקְחַת לְרַפְאוּתוֹ לְדוֹגְמָא, רַק חֲטָף אִיזֵה אִישׁ מִן הַרְחוּב וְרִיפָאוּ בְּחַסֵּם לְמַעַן הַרְאוּת כְּחוֹ, אֲבָל כָּאֵן הִיָּה לְבִנְיָן יִשְׂרָאֵל שִׁיכּוֹת גְּדוּלָה עִם הַשֶּׁבֶת קוֹדֵשׁ, וְלֹא בְּחַסֵּם נִתֵּן לָהֶם אֶת הַמִּתְנָה הַלְּזֶה, כִּי הוּא בְּשִׁכְרֵי שֶׁמְרוֹנוֹ אֶת הַשֶּׁבֶת בְּמִצְרִים, כְּאִשְׁרֵי הִיָּינוּ עוֹד בְּזַמְנֵן שֶׁל צִרָה וְקִטְנוּת, כְּאִשְׁרֵי נִבְאָר אִי"ה בְּשׁוֹרֵשׁ הַחֲמִישִׁי (עֵנֵף בַּעֲלָה ט) וְהַשְּׁבִיעִי, אִין שְׁמָרוּ בְּנֵי יִשְׂרָאֵל אֶת הַשֶּׁבֶת בְּמִצְרִים, וְנִצְלוּ אֶת הַיּוֹם הַתַּחֲזֵק בְּאִמּוֹנָה וְהִלִּיכָה בְּדִרְכֵי הָאֲבוֹת, וְלִזֶּה בָּחַר בָּהֶם מְכָל הָאוֹמוֹת לִיתֵן לָהֶם בְּמִתְנָה מִצְוֹת הַשֶּׁבֶת.

וְאַחֲרֵי שְׁקִיּוּמֵנוּ מִצְוָה זֶה שֶׁל שֶׁבֶת קוֹדֵשׁ, מְעַמְנוּ וְרִאִינוּ בְּנוּעִים מִצְוָה הַזֹּאת כִּי טוֹב ה' בְּמִצְוֹתָיו, וְהִכִּי נַחֲמִידִים מִזֶּה וְפִו רַב וּמִתּוֹקִים מִדְּבַשׁ, וְמַה נִּמְלָצוּ אִמְרוּתֵינוּ שֶׁל הַשִּׁי"ת לְחִיד [כְּמוֹ מִתּוֹקִים הֵם אִמְרוּ ה' וּמוֹטְעִים בְּפֶה הַאֲדָם], וְמִזֶּה הוֹקֵשׁוּ לְכָל דְּבָרֵי ה' וּמִצְוֹתָיו כְּמוֹ שֶׁהִשְׁבַּת מִתּוֹקָה וְנַעֲיָמָה לְאִין עֲרוּךְ שׁוֹרָאֵי הוֹשִׁיּוּ כָּל מִצְוֹת ה' זֶה לָזֶה, כְּצוּף נּוּעִים מִתִּיקוֹת אוֹרֵם הַבְּהִיר, אִשְׁרֵי בּוֹרְאֵי כָּל חֲפִצֵי הַנְּהוּף וְחֲפִצֵי כָּל הָעוֹלָם לֹא יִשׁוּוּ [אִין לָהֶם שׁוּם עֲרָךְ] לְמִי שׁוֹכַח לְמַעֲוֹם בְּנַפְשׁוֹ תְּשׁוּקָת אוֹר הַמִּצְוָה, וְלִמִּי שֶׁמִּרְגִישׁ עֵנֵן ה' הַחּוֹפֵף עַל הָאָדָם עַל יְדֵי עֲשִׂוֹת מִצְוֹתָיו בְּאֵהָבָה.

וְאִכֵּן מְעִימַת מַעַם הַלֵּן, מְעַמְנוּ כָּל יִשְׂרָאֵל בְּשֶׁבֶת הָרֵאשׁוֹנָה, כְּמִאֲמַר רַבּוּתֵינוּ ז"ל (לִקְוִם שֶׁלָּה רְמוֹ תִּשְׁמַ"ט) לֹא שְׁמָרוּ יִשְׂרָאֵל אֲלָא שֶׁבֶת רֵאשׁוֹנָה, שְׂאִמִּית מִתִּיקוֹת הַשֶּׁבֶת לֹא הִרְגִישׁוּ יִשְׂרָאֵל רַק בְּשֶׁבֶת הָרֵאשׁוֹנָה שִׁיחִיה מִתְנָה בְּחַסֵּם לְגַמְרֵי, לָכֵן אַחֲרֵי שֶׁנִּתֵּן לָנוּ אֶת הַשֶּׁבֶת קָרְבָנוּ לְפָנֵי הַר סִינִי, וְשָׂאֵל אִם רּוֹצִים לְקַבֵּל אֶת כָּל הַתּוֹרָה, וְלֹא הִמְתִּינוּ אִפְּלוּ רַגְעַ וְעַנּוּ כָּלֵם פֶּה אַחֲרֵי וְאִמְרוּ 'כָּל אֶשְׁרֵי דְּבָרֵי ה' נַעֲשֶׂה' בְּגוֹדֵל אֵהָבָה, כְּאִשְׁרֵי בָּרְנוּ לְמַעֲלָה.

הַתִּירוּץ הוּא, שְׂכִאֲשֵׁר הִיוּ אֲבוֹתֵינוּ בְּגִלוֹת מִצְרַיִם כְּבַר שְׁמָרוּ אֶת הַשֶּׁבֶת, כְּמוֹ שְׂאִמְרוּ חֲכָמֵינוּ ז"ל (שְׁמוֹת רַבָּה א כח) עַל יִשְׁמַח מִשֶּׁהַ בְּמִתְנַת חֶלְקוֹ שְׂאוֹמְרִים בְּתַפְלַת שְׁחִרְיַת דְּשִׁבְתָּ, שְׂכִשְׁהוּ בְּמִצְרַיִם "אִמְרוּ מִשֶּׁה לְפִרְעָה אִין אִפְשֵׁר שְׁבִנֵי אָדָם יְכוּלִים לְהַתְקִיִּים וְלַעֲשׂוֹת מִלְּאכָה בְּלֵי הַפֶּסֶק, אִמְרוּ לָהֶם פִּרְעָה לְבַקֵּשׁ לָהֶם יוֹם אֶחָד לְנוּחַ בּוּ, וּבִקֵּשׁ מִשֶּׁה לִיתֵן לוֹ יוֹם הַשְּׁבִיעִי לְמַנוּחָה, וְכִאֲשֵׁר נִתֵּן הַקֶּב"ה הַשֶּׁבֶת עַל הַר סִינִי, הִיָּה מִשֶּׁה שֶׁמַּח 'בְּמִתְנַת חֶלְקוֹ' לְמַפְרַע מַה שֶׁנִּתֵּן לוֹ פִּרְעָה אֶת יוֹם הַשֶּׁבֶת, שְׁקִיּוּמוֹ אוֹתוֹ, וְלֹא זֶה בְּלִבָּד שֶׁנַּחַח בְּאוֹתוֹ הַיּוֹם, רַק קִבְּעוּ אֶת יוֹם הַשֶּׁבֶת לַיּוֹם שֶׁל חִיזוֹק בְּעוֹבְדַת ה', לְהַתְחַזֵּק בְּאִמּוֹנָה שְׁעֵתִידִין לְהַגָּאֵל, וְהַתְחַזֵּק לְאַחֲזוֹ בְּדִרְכֵי הָאֲבוֹת, מִשׁוּם זֶה זְכִינוּ לְקַבֵּל אֶת מִצְוֹת הַשֶּׁבֶת בְּמִתְנָה בְּלֵי שֶׁנִּעֲשֶׂה אִיזֵה אִיתְעוּרָתָא דְלִתְתָא מְקוֹדֵם.

כָּל חֶלְקֵי בְּתוֹרָה תְּבִלִין לְתַחבּוּלָה אַחֲרָת:

מִשֶּׁה רַבִּינוּ הַשִּׁיב עַל טַעְנַת הַמְּלָאכִים שֶׁרְצוּ לְקַבֵּל הַתּוֹרָה כְּלוּם יֵצֵר הָרַע יֵשׁ בִּינֵיכֶם, שֶׁהַתּוֹרָה הִיא תְּבִלִין נֶגַד הַיֵּצֵר הָרַע וְאִם אִין לָכֵם יֵצֵר הָרַע לְמַה לָּכֵם הַתְּבִלִין. וְכֵדָא לְהַסְמִיךְ לָזֶה מַה שֶׁמְבוֹאֵר בְּסִפְרִים, שֶׁהִגֵּם שֶׁהַתּוֹרָה רַחְבָּה מְנִי יֵם, עִם כָּל זֶה כָּל חֶלְקֵי הַתּוֹרָה שֶׁהָאָדָם צָרִיךְ לְלַמּוֹד יֵשׁ בָּהּ אִיזֵה חֶלְקֵי תְּבִלִין נֶגַד תַּחבּוּלָה מִיּוֹחֲדַת שֶׁל הַיֵּצֵר הָרַע, זֹאת אוֹמַרְתָּ שְׂכָל פְּסוּק שֶׁבְּתוֹרָה וְכֵל חִידוּשׁ בְּתוֹרָה הוּא הַתְּבִלִין וְהַכֵּלֵי זִיָּין נֶגַד פִּיתוּי אַחֲרַת שֶׁל הַיֵּצֵר הָרַע הַמִּתְחַדֵּשׁ עַל הָאָדָם בְּכָל יוֹם.

וְלִכֵּן, כִּיּוֹן שֶׁמִּצְוֹת שֶׁבֶת גַּרְם לְהַרְגִישׁ מִתִּיקוֹת דְּבָרֵי הַתּוֹרָה כִּי הֵם חִיּוּנוֹ וְאוֹרֵךְ יְמֵינוּ, אִם כָּל מַה שֶׁנּוֹסִיף לְהַתְעַמֵּק בְּמִצְוֹת הַשֶּׁבֶת וְנִרְגִישׁ בִּיּוֹתֵר נּוּעִם מִתִּיקוֹתָהּ, כְּכִי יוֹתֵר נִדְעַ וְנִרְגִישׁ מִתִּיקוֹת כָּל הַתּוֹרָה, כִּי הַשֶּׁבֶת הוּא כְּמוֹ הַמְּמוּצָע בֵּין יִשְׂרָאֵל לְתוֹרָתֵנוּ הַקְּדוּשָׁה, כְּמוֹ שְׂאוֹמְרִים בְּתַפְלַת שֶׁבֶת בִּינֵי וּבִין בְּנֵי יִשְׂרָאֵל אוֹתָהּ הִיא לְעוֹלָם, הַשֶּׁבֶת הִיא 'אוֹת' בֵּין ה' וְתוֹרָתוֹ (שֶׁהֵם אֶחָד) וּבֵין בְּנֵי יִשְׂרָאֵל, וְאִם נִקְיִים 'לְעֵשׂוֹת אֶת

בִּיאוֹר מְשׁוּלָב

תּוֹכֵן הָעֵנִין:

- הַמְּלָאכִים אִין צְרִיכִין הַתּוֹרָה שֶׁהוּא הַרְפּוּאָה לְהַמְתַּרְחֵק מִהַבּוֹרָא.
- יִשְׂרָאֵל יִקְבְּלוּ הַתּוֹרָה רַק בְּשִׁבְלֵי שְׁטַעְמֵנוּ מְקוֹדֵם מִתִּיקוֹת הַשֶּׁבֶת.
- יִשְׂרָאֵל זְכוּ לְהַשְׁבַּת בּוֹכּוֹת שֶׁכְּבֵד שְׁמִרוּהוּ בְּמִצְרַיִם

הַמְּשַׁךְ עֲלָה מַ

וְהִנֵּה, ה' הִנּוֹתֵן אֶת הַתּוֹרָה אִמְרוּ לְמִשֶּׁה כְּשֶׁעָלָה לְמִרוֹם לְקַבֵּל הַתּוֹרָה, לְהַשִּׁיב תְּשׁוּבָה לְמִלְאכֵי הַשֶּׁרֶת, כְּשֶׁשָּׂאֵלוּ הַמְּלָאכִים מִהִשְׁיִית לְתַת לָהֶם הַתּוֹרָה בְּשִׁמִּים, כְּמִאֲמַר הַכְּתוּב (תְּהִלִּים ח ד) אֶשְׁרֵי תִּנְה הַדָּף עַל הַשְּׁמַיִם, וְהַשִּׁיב לָהֶם מִשֶּׁה 'קִנְיָה יֵשׁ בִּינֵיכֶם', 'יֵצֵר הָרַע יֵשׁ בִּינֵיכֶם' וְכו', כְּמוֹ שְׂאִמְרוּ בְּגִמְרָא (שְׁכַת פּה: - פ.ב.), וְכִלּוּמַר אִין אַתֶּם צְרִיכִין לָהּ כִּי הַתּוֹרָה הִיא כְּמוֹ תְּרוּפָה שְׁנוֹתֵנִים רַק לְמִי שֶׁהוּא חוֹלָה, וְכִיּוֹן שֶׁהַתּוֹרָה הִיא הַתְּבִלִין נֶגַד הַמַּחְלָה שֶׁל הַיֵּצֵר הָרַע, אִין לִיתְנָה רַק לְמִי שִׁישׁ לוֹ יֵצֵר הָרַע, וְהַכּוֹנֵה הוּא, עַל כִּי אִין בָּהֶם בְּמִלְאכִים פְּנַעִים רַעִים וּמְקַרִּים רַעִים.

וְהַטַּעַם לְמַה אִין לְמִלְאכִים יֵצֵר הָרַע, כִּיּוֹן שֶׁהֵם עוֹמְדִים תְּמִיד לְפָנֵי בּוֹרְאֵם יִתְבַּרְךְ שְׁמוּ בְּמַעֲלָה עֲלוּנָה, וְהַשְּׁפַע הָרָאוּי לָהֶם, הוּא תְּמִידִיוֹת שְׂאִין לָהֶם מְנִיעוֹת אוֹר וּשְׁפַע גּוֹרֵם יְרִידוֹת וְקִטְנוּת, לָכֵן אִינֵם צְרִיכִין תְּבִלִין הַתְּרַפָּא, רַק הַתְּחַתּוֹנִים יֵשׁ לָהֶם יְרִידוֹת וְנִסְיוֹנוֹת עֲבוּר הַתְּרַחֲקוּתֵם מֵאוּר פְּנֵי הַמַּלְךְ, נִצְרָכִים לְהַאִיר אֱלִיהֶם עַל יְדֵי הַתּוֹרָה כִּי הַשִּׁי"ת הוּא 'מְקוֹר הַחַיִּים', וְכֵל כְּמוֹ שֶׁהָאָדָם מְרוּחָק מִהַמְּקוֹר יוֹתֵר הוּא חוֹלָה וְחַלֵּשׁ, כִּי כְּשֶׁהָאָדָם הוּא דְבוּק בְּדְבִיקוֹת הַשֶּׁלֶם בְּהַבּוּרָא יִתְבַּרְךְ אוֹ חִיּוּתוֹ הוּא בְּשִׁלְמוֹת גְּמוּוָה, וְכֵל כְּמוֹ שֶׁמִּתְרַחֵק מִמְּקוֹר הַחַיּוּת כֵּךְ יוֹתֵר יַחֲלֵשׁ בְּרִיאּוֹתוֹ הַרוּחָנִי, וְכִיּוֹן שֶׁאִנּוּ מְרוּחָקִים מֵאוּר מֵאוּר ה' לָכֵן יֵשׁ לָנוּ רִבּוּי נִסְיוֹנוֹת הַיֵּצֵר, וְלָכֵן נֶצְרֵךְ לְבִנְיָן הָאָדָם שׁוֹכֵן אֶרֶץ הַתְּחַתּוֹנָה לְהַתְקַשֵּׁר בְּאוּר הַתּוֹרָה הַקְּדוּשָׁה לְהַחֲיוֹת נַפְשׁוֹ וְלְהַעֲמִידֵם עַל תִּיקוֹן בְּרִיאַתָם, וְשִׁיבְכּוּ עַל יְדֵי הַתּוֹרָה לְעַמּוֹד נֶגַד הַיֵּצֵר הָרַע, עַל כֵּן אִמְרוּ הַשִּׁי"ת לְמִשֶּׁה, וְכֵן עֵשָׂה, לְהוֹרִיד הַתּוֹרָה לְאָרֶץ, שְׁעַל יְדֵה יִזְכּוּ לְבִרְכַת כָּל [לְכָל הַבְּרִכּוֹת], וְלְנִפְּוֹת הַנִּפְשׁ, וְלְתְּבִלִין נֶגַד הַיֵּצֵר הָרַע, וְלְהַתְרַבֵּק בְּבוֹרְאֵם עַל יְדֵיהֶם.

אוֹלָם, כְּצִאֵת יִשְׂרָאֵל מִמִּצְרַיִם שֶׁהִיָּתָה מְקוֹם הַטּוֹמָאָה וְעִירוֹת הָאָרֶץ, חֵשׁ הַקֶּב"ה אוֹלֵי חֵם וְשִׁלּוּם, מֵאַחַר שֶׁאִינֵם יוֹדְעִים אֶת הַתּוֹרָה כְּמוֹב עֲרִכָה אֲמִיתִי, וּבְמִתְקַן נּוֹפֵת צוּף מְעַמָּה, וְהִכִּי נִכְלָל בָּהּ כָּל מִינֵי טוֹב שִׁישׁ בְּמִצְיָאוֹת, וְהֵן שֶׁל הָעוֹלָם הוּוּ וְהֵן שֶׁל הָעוֹלָם הַבָּא, לָכֵן יִמְאֵנוּ מְלַקְבְּלָהּ, וְכִאֲשֵׁר כֵּן הִיָּה כְּשִׂאֵר כָּל הָאוֹמוֹת, כְּבוֹאֵי הַקְּדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא עַל הַר סִינִי שֶׁמְקוֹדֵם ש

לעשות בעצמו הכנה לקבל חלקו בתורה, וזה שאמר הכתוב (שיר השירים א ד) **מִשְׁכְּנֵי אַחֲרֶיךָ נְרוּצָה הִבְיֵאֲנִי הַמְלֶךְ חֲדָרָיו**, שבתחילה הודיע לי השי"ת שרוצה לְמִשְׁכְּנֵי, ומשום זה עשינו הכנה באמירת 'נְרוּצָה', ואחר כך הִבְיֵאֲנִי הַמְלֶךְ חֲדָרָיו בפועל המעשה, וזה הכוונה בכל מקום שכתוב **דְּבַר אֵל בְּנֵי יִשְׂרָאֵל וְאָמַרְתָּ אֲלֵהֶם**, שבתחילה יאמר להם שידבר עמם, כדי שיכינו את עצמם ויטו את אזנם לשמוע האמירה, ולזה הוא לשון חיבה.

והכוונה בזה, כי מח האדם מליאה ומוקפת בכל מיני דאגות רעיונות ומחשבות, ואין בה מקום פנוי לקבל ידיעה חדשה וכל שכן ציווי חדש, וכאשר יגש אחד לצוות או לבקש פתאום מחבירו איזה דבר, לא יוכל מוחו לתפוס כלום ולא יבין כלל מה שביקש ממנו, וישיב לו תיכף 'הרף ממני', אולם כאשר יאמר לו מקודם המתן על רגע כי אני רוצה לדבר עמך, אז יסלק את מחשבותיו ויעשה מקום במוחו לשמוע ולקלוט ענין חדש, ואז ישמע ויבין ויעשה מה שביקש.

והנה בספר 'בת עין' פרשת בהעלותך, מביא דברי רש"י ז"ל, שכשראה אהרן חנוכת הנשיאים חלשה אז דעתו שלא היה עמהם בחנוכה, לא הוא ולא שבטו, אמר לו הקב"ה חייך שלך גדולה משלהם, שאתה עומד ומטיב את הנרות, ולכאורה קשה להבין מהו חלישת דעתו, הלא הנשיא שהביא את הקרבן לא עשה שום עבודה לפני ה' רק מלאכת ההבאה, אבל כל מעשה ההקרבה מרישא ועד גמירא לא נעשה על ידו רק על ידי אהרן הכהן, ואם כן נהפוך הוא, שכל הנשיאים היו יכולין לטעון שהם לא עשו כלום, כי אהרן קיבל את המנחה מידם והוא לבדו עשה כל העבודות, ועוד קשה, כמה ניחמו ה', שאתה עומד ומטיב את הנרות, הלא הוא גם עושה עיקר המצוה ש'מדליק' את הנרות, כי מעשה ההטבה הוא רק הכשר מצוה הנעשה על ידי משמש.

ומגלה לן הרה"ק בעל בת עין זלה"ה גילוי נורא ונפלא, כי עיקרו של המצוה הוא ההכנה, ופעולת ההכנה הוא ההגשה אל המצוה, היינו לחשוב במחשבתו 'אני רוצה להתפלל, אני רוצה ללמוד, אני רוצה לקיים מצוה', ומזה המחשבה נעשה איתערותא דלתתא, ואז נותנים לו כח מן השמים לגמור את המצוה, וזאת ההכנה יקרה וחביבה היא מאוד לפני השי"ת, כי על ידי ההכנה ממשיך אור הקדושה מאור אין סוף ברוך הוא על מעשה המצוה.

וכבר סידר את הענין בספר 'חובת הלבבות' (שער הבטחון), באמרו שכדי לעשות מצוה נצרך שלשה פעולות: א] בחירה, היצר הרע מפתה שלא לעשות והיצר טוב מייעץ לעשות, והאדם צריך לבחור בטוב, ב] החלטה, להחליט בחזקה שהוא מוכן לעשותו בלי שום עצלות ומניעות, ג] עשיה, לעשותו בפועל. והנה שני פעולות הראשונות הבחירה וההחלטה המה בידו של אדם, ועל זה הוא הנסיון של האדם, ועל זה מגיע לו שכר ועונש, אבל חלק השלישי של המצוה אינו כלל בידו של האדם, כי הוא כולו בידו של הקב"ה, ולכן כאשר האדם עשה שני ההכנות הראשונות להמצוה

אז כבר יגמור ה' בעדו שיזכה גם לגמור את המצוה בשלימות העשיה.

נמצא לפי זה שעבודת הנשיא בכל יום של חודש ניסן היתה רק ההבאה, וכמו דאיתא במדרש על הפסוק **יִשְׁלַם ה' פְּעֻלָּתְךָ וְתִהְיֶינָה מִשְׁכְּרֹתַי שְׂלֵמָה מֵעַם ה'** אֲלֵכֶי יִשְׂרָאֵל, אֲשֶׁר בָּאת לְחַסֹּת תַּחַת כַּנְּפֵי, אמר רב חסא אֲשֶׁר בָּאת, והכוונה שהשכר הוא רק על הביאה, כי כל העבודות שנעשו אחר כך אינם מעשה האדם, רק מעשה ה'.

וזה שטען אהרן הכהן, שהוא לא עשה שום הכנה לעבודת הקרבנות, שום הבאה ושום התחלה, ולא היה לו מקום לבחירה והחלטה, והשתוקק מאוד לעשות בעצמו איזה עבודה לה', והגם שהוא הקריב הכל והוא גרם להמשכת קדושה עליונה, אבל לא היה על ידי הכנתו רק על ידי הכנת אחרים, אכן במעשה המנורה כבר עשה גם ההכנה שהוא הטבת המנורה.

הרי לן מכל זה שעיקר הכל הוא ההתחלה וההכנה בלב, ומה מאוד נחוץ ידיעה זו בהתחלת ספר ויקרא המדבר מעבודת הקרבנות, שאין תכלית הקרבנות שחיתת הבהמה, רק זבחת יצרו של אדם, לשבר הלב בהתבוננות שהבהמה היא במקום האדם, כאמרם ז"ל על הפסוק אָדָם פִּי יִקְרִיב מִמֶּךָ קִרְבָּן לַה', וזה נעשה רק על ידי ההכנה וההתבוננות בעת הבאת הקרבן, שמשתוקק וכוסף ליתן את נפשו לה', ולכן צוה השי"ת שהפעולה תהיה להקריב קרבן מן הבהמה, אבל עבודת ההכנה שייך אל האדם, ומגודל נחיצות יסוד הזה נעשה הפרשה הזו **התחלת כל התורה שמתחילין ללמוד עם הילדים**, כאמרם ז"ל **ויבאו טהורים ויתעסקו בטהורים**, שהילדים הקטנים מיט ריינע הערצער, המתחילים ליכנס בקדושת התורה, יתחילו בפרשה זאת המלמד אותנו שהעיקר הוא לטהר את הלב להשי"ת, זה הוא העיקר בהקרבת קרבן לה', וזה הוא העיקר בלימוד התורה, ללמוד ברצון טוב עם געשמאק.

וכדי להבין איך נראה הכנה כראוי והתחלה טובה במחשבה נעתיק מעשה נפלא, דידוע מאת הרה"ק בעל אוהב ישראל מאפסא זלה"ה שהיה זקן האדמורי"ם בדורו ומשיירי כנסת הגדולה, ובעת זקנתו זרחה שמשו של הרה"ק אורי ישראל מרוזין זלה"ה שהיה עוד צעיר לימים, והרה"ק מאפסא הפליג מאוד בגדולתו וקדושתו עד שאמר פעם אחת לבניו הקדושים 'אין אתם מכירים ויודעים גדולתו', אולם בניו הקדושים רצו לראות בעצמם דרכו בקודש של הרה"ק מרוזין וגדולתו, לכן נסעו אליו והטמינו עצמם תחת המרפסת שבה יש הרה"ק מרוזין לפני תפילתו, כדי לראות הכנות להתפילה.

וביתום שמה במחבא, הגיע הרה"ק מרוזין והתחיל להלך במרפסתו אנה ואנה בלי ספר בידו, ורק אמר לעצמו כמה פעמים בתנועה מיוחדת בלשון קדשו **מ'דארף דאווענען, מ'דארף דאווענען** (צריכים להתפלל), ואימה גדולה נפלה עליהם מדיבוריו אלו עד שכמעט פרחו נשמתו, ואחר כך כשחזרו אל אביהם הקדוש מאפסא וסיפרו לו שמתיבות אלו ששמעו מפיו נפל

עליהם פחד כזה, ענה להם אביהם הקדוש, ועם כל זה עדיין אין אתם מכירים ויודעים גדולתו (רזא דעובדא, הכנה לתפלה אות א).

הרי לן שעיקר העיקרים מכל העבודות שאיש היהודי עושה, הוא רק ההכנה, המחשבה והרצון, שקודם המצוה, וכל זאת נשמע ממנהג קריאת הנשיאים שכל נשיא חגג יום טוב ביום שהביא את קרבנו, בו בזמן שכל פעולתו היתה רק מלאכת ההבאה, שעיקרה הוא הרצון, המחשבה וההכנה, ולכן באלו הימים שכל ישראל עוסק בביעור החמץ מן הבית וביעור היצר הרע מן הלב, שכל זה הוא רק הכנה ליום טוב פסח, יש להתבונן בקריאת הנשיא בחשיבות ההכנה, לידע מה פועל במלאכת ההכנה.

ובפרט שמתכוננים אל יום טוב פסח שהוא זכר ליציאת מצרים, ששם היו בני ישראל במצב של אָתָּה עַרְם וְעַרְיָה שלא היה להם זכות להגאל, והביא השי"ת עליהם אור גדול ונפלא שלא כסדר המדריות כיון שהיה שלא על ידי מעשינו (כידוע מספה"ק), ואם כן באיזה זכות באמת נגאלו, שהיה להם הרצון להגאל, כמו שכתב רבינו הרא"ש על התורה (פ' בא עה"פ ויהי חשך אפילה), בטעם למה לא מתו דתן ואבירם במכת חושך כמו כל הרשעים שמתו אז, הלא היו רשעים גמורים, ומתוך שהגם שהיו רשעים עם כל זה לא נתיאשו מן הגאולה, אלא היו רוצים לצאת ממצרים.

לכן באלו הימים שקורין את הנשיא צריכין לעמוד על איזה רגע ולהתבונן, שכל החשיבות של הנשיאים הוא משום שעשה הכנה, שרצה להקריב, הגם שכל העבודה נעשה על ידי אהרן נחשב הכל לזכותו על חשבונו הטוב, וכמו כן כשעוסקים בסוגית ביעור חמץ במעשה, יש לדעת שמוטל עלינו רק ההכנה, לעשות עד מקום שידינו מנגעת, אבל אם ה' לא יִשְׁמַר עִיר שְׂוֹא שְׂקָד שוֹמֵר, ולא יועיל כל הוהירות רק אם ה' ישמרינו, אך אין יכולין לזכות לה כי אם על ידי ההכנה הראוי שנעשה מצידנו, ובכן מוטל עלינו באלו הימים להתפלל ולבקש מהשי"ת, רבונו של עולם אני רוצה להנצל ממהו חמץ, אני רוצה לעקור את עמלק זה יצר הרע מלבי, אני רוצה לצאת ממצר שלי, אני רוצה להיות ערליכער איד, אני רוצה לערוך את הפסח כמו שהוא רצון ה', וכזה וכיוצא בזה, תן לחכם ויחכם עוד, וכל זה, ורק זה, הוא תפקידנו ועבודתנו, והשאר הוא הכל מן השמים.

וכמו שאמר הרה"ק בעל עבודת יששכר מוואלברוז זלה"ה, שבכל ימי השבוע צריכין להתפלל שיהיה לנו שבת טוב, ובכל ימי החודש על ראש חודש טוב, ובדאי שבאלו השלושים יום שקודם הפסח צריכין להתפלל שיהיה לנו א לעכטיגער פסח, א לעכטיגער סדר, שיהיה א סדר אויף א גאנץ יאר, שנזכה לדבר דיבורי קודש כראוי בליל התקדש החג, לקיים כראוי מצות 'והגדת לבנך', לקיים כל המרבה לספר הרי זה משובח, שכל כמה יותר שמדברים בליל פסח מסיפורי הניסים נעשים יותר מוזכר ומשובח, ויעזור השי"ת שיקויים כימי צאתנו ממצרים אראנו נפלאות, במהרה בימינו אמן.

יצא לאור ע"י **מכון שפתי חן** לקבל, לנדב, להעיר על הגליון וכן לקבל הגליון על הפאסט נא לדתקשר עם המכון 646-838-1822 gilyonsc@gmail.com

ברכת מזל טוב לחד מחשבוני העוסקים במלאכת הקודש במכון שפתי חן הרה"ג ר' **נפתלי יוסף מענדלר אויטש שליט"א** לרגל נישואי בנו למו"ט בשעתו"מ

זכות פרנס הגליון נתגבר לע"נ האשה החשובה **מרת בלומא בת ר' ארכסנדר דוד** ע"ה נפטרה ד' ניסן תשע"ו